

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat

Fishermen's and Hunter's Association in Greenland
Fiskernes og Fangernes Sammenslutning i Grønland

Allaffeqarfik/Head Office:
Aqqusinersuaq 31, 1. Sal
P.O. Box 386
3900 Nuuk

Tlf.: +299 32 24 22
Fax: +299 32 57 15

Email: knapk@knapk.gl
Homepage: www.knapk.gl

Date, March 28 2023
J.nr. 19.03.00

NAMMCO-mi 30-ssaanik ukiumoortumik ataatsimiinneq
Tromsø, 29.-30. marts 2023

NAMMCO-p 29.-30. marts 2023-mi Tromsømi ukiumoortumik ataatsimiinneranut atatillugu KNAPK-miit oqaseqaat.

KNAPK-miit NAMMCO-p 30-issaanik ukiumoortumik ataatsimiinneranut atatillugu alaatsinaatsutut peqataanerput nuannaarutigaarput.

KNAPK ukiuni 70-nngulersuni atuuppoq, tassanilu kattuffik ulloq 12. juni 2023-mi nalliuttorsiusaaq.

KNAPK-p atuunnermini nunatsinni aalisartut piniartullu atugaat taakkunungalu sinaakkutit pitsanngorsarniarlugit sulivoq. Kattuffik ukiut ingerlaneranni pitsaasunik angusarpassuaqarpoq. Angusat uissuuminarnersaat tassaavoq kattuffik nunatsinni inoqarfinni tamangajanni immikkoortotaqarfeqarmat.

KNAPK-tut siammasitsigisumik katersuuffiutigisumillu allamik kattuffeqanngilaq.

Suliassaqarfivut siunertavullu aallaavigalugit KNAPK kattuffittut nukittuutut suleriarsinnaasutullu inissisimavoq, tamannalu tusaaniarneqarneranut ataqqineqarneranullu toqqammaviliivoq. Kattuffiup angissutsini usersisimaarutiginnigilaa, kisiannili aalajaatsumik sulini immikkoortotaqarfeqarninilu nukittoqutigalugit.

KNAPK-p oktobarimi 2021-mi ataatsimeersuarnerani aalajangiunneqarpoq kattuffimmiit aalisakkanut tunisinermit akit pitsanngorsarnissaat suliassutigineqassasoq, pisassat amerlineqassasut (piniagassat aalisakkallu) kiisalu aalisartut piniartullu inuuniarnermi atugarisaat pitsanngorsarneqassasut.

Ukioq 2022 atorineqarpoq KNAPK-p nunani tamalaani kattuffissuarni peqataanera qajannaal-lisarneqarluni, tassanilu kattuffik NGO-tut alaatsinaatsutut inissisimalerpoq NAFO-mi, IWC-mi aamma NAMMCO-mi. Alloriarnerit tullerissavaat kattuffiup ilisimatusarnikkut suliniaqatigiif-finni kattuffissuarni suleqateqarnini, taamaasilluni aalisakkanik piniakkanillu siunnersuisarneq pitsaanerulersinniarlugu.

KNAPK isumaqarpoq uumassusilerisut ilisimatuullu, nunatsinni qinikkanut pinngortitamut, uumasunut aalisakkanullu pisassanik illersuinermillu siunnersuisartunik, annertunerusumik suleqatiginerisigut sunniuteqarneq annertunerulissasoq.

Silaannaap allanngoriartornera

Silaannaap allanngoriartornera Issittumut annertuumik sunniuteqarnerluppoq, ingammik Kalaallit Nunaannut. Tamanna piniarnikkut aalisarnikkullu, nunatsinni inuussutissarsiutit pingaarnersaannut eqquivoq. Soorunami sunniutaasut tamarmik ajortuinnaangillat. Immap kissarnerulernerata kingunerisaanik aalisakkat sukkanerusement alliertulerput. Aalisakkat assigiingitsut amerlanerusut imartatsinniilerput, aammalu sungiusimasatsinniit amerlanerulerput.

Sunniutaasut pitsaanngitsut oqaatigissagaanni sila unerisimannginnerulerpoq, aammalu ukiup nikinniartarnera sivilunerulerluni, kingusinnerusukkut sikusarnera piniartunut sunniuteqarnerlorujussuarpoq. Isertitaqarniarneq ajorseriarpoq.

KNAPK-miit nunatsinni qinikkat sunniutaasut tamakku pitsaanngitsut kingunipilui pillugit oqariartortaluarpuq, kisianni avoqqaarliutivut pillugit qisuariarneq ajorput nipaallutillu. Taamaasilluni isorliunerusuni piniartut ikiorneqarnissaat pillugu saaffiginnissuteqarneq novembarimi 2022-mi KNAPK-miit qinnutigineqaralarpoq. Saaffiginnissut sulii akineqanngilaq.

Killilersuinerujussuaq

Kalaallit Nunaat naluneqanngitsutut nunarsuarmi qeqertat annersaraat. Taamaattoq nunarput 56.661-nik inoqartoq naalagaaffinnut allanut sanilliullugu inukitsunnguuvuq. Pisassanik agguasoqartarnera nunatta imartaata, nunataata silaannartaatalu angissusaanut naapertuu-tinngilaq.

Kalaallit Nunaanni piniakkanik aalisakkanillu amerlanerujussuarnik pisassiivigineqartariaqarpoq, nunatta angissusaanut nerisassaqaassuanullu naapertuuttumik. Uumassusillit eqimattat annertunerungaartumik pisassiissutigineqartalernissaat nammalluarsinnaavaa, aamma tamanna aallaavigalugu KNAPK-miit sulissutigineqarpoq sutigit tamatigit pisassat amerlineqarnissaat.

Atuisut ilisimasaat

Pisuussutininik uumassusilinnik siunnersuisarnermi, misissuisarnermi nalilersuisarnermilu qularnaannerusumik ilaatigit angusaqartoqarsinnaavoq KNAPK aalisartut piniartullu annertunerusumik akuutilerunerisigit, taamaasilluni uumassusilinnik atuineq tutsuiginarnerusooq qularnaannerusorlu anguneqarluni.

Eqqaamaneqartariaqarpoq KNAPK-p ilaasortai pinngortitami avatangiisinilu piffissaq annertunerusooq inuuffigineqarmat. Taamaattumik aalisartut piniartullu annertunerusumik ataqqineqartariaqarpoq, akuersaarneqartariaqarput siunnersuisarnermilu akuutinneqarlutik.

Piujuaannartitsinissaq pillugu anguniakkat

Kalaallit Nunaat piujuaannartitsinissaq pillugu nunatut maligassiuusuvuq. Piujuaannartitsinissamik eqqarsarneq sulii nunani tamalaani oqallisaasalinngikkallarmalli Thulemi Piniartut Siunnersuisoqatigiivi inatsitigit pinngortitap uumassusillillu illersorneqarnissaat pillugu aalajangersaapput, tassanilu siunnersuisoqatigiit piniarnerup qanoq, qaqugukkat aamma suna ingerlanneqartassanersooq piumasaaqasorsorneqarput.

Sumiiffiit eqqissisimatsiviit pinngortinneqarput, tassanilu uumassusillit piaqqiornerat, neriniartarnerat siammartarnerallu qulakkeerneqarpoq. Taamatut aalajangersakkat Thulemi inatsisit 1917-imeersut ilaatigit imaraat.

KNAPK-miit siulitta pingaartitaat tamakku malillugit sulivugut, tassalu pisariaqartitat sippor-nagit piniartarnek, aammalu pisariaqartitat kisiisa aallaavigalugit atuineq.

Tamakkua piujuaannartitsinermi pingaartitat kinaassutsitsinnut ilaalluinnarput.

Uumassusillit uumasogatigiillu illersorneqarnerat imminerminik naammanngilaq. Oqimaatigiiqqartariaqarpoq. Uumasut amerlavallaaleraangata uumasut ilaat tatineqartarput. Taamaattumik atuinermi illersuinerlu imminnut oqimaatigiiqqartariaqarput naapertuuttumillu aqqissuunneqartariaqarlutik.

Siunissaq qaninnerusoq akunnattorlu anguniakkat

KNAPK sukarsuit tallimat aallaavigalugit sulivoq: aalisarnermi inatsisip nutarterneqarnissaa, pitsaanerumik tunisinermi akit, pisassat amerlanerusut, silaannaap allanngoriartornera aammalu aningaasat pisissutaasinnaanerisa ajoqutaasa pakkersimaarneqarnissaat.

Piujuaannartitsineq pillugu anguniakkat KNAPK-mut pingaaruteqarput. Tassami pisuussutinik atuineq, aningaasarsiorneq pitsaanerpaamillu sinaakkusiiniarneq imminnut ataqtigiiqqartariaqarput. Akit aamma naapertuuttunngorsarnissaat pingaaruteqarpoq. Tunisinermi periarfissat pitsaanerulernissaat aamma pingaaruteqarpoq.

Kulturip, kinaassutsip kingornuttakkallu pingaaruteqassusiat

Kalaallit Nunaat Issittumi inuiaqtigiiqqartut piniartoqarfittut tulluusimaarluni ingerlavoq, inuit pinngortitamut naleqqussarnikuupput, avatangiisinut uumassusilinnullu. Inuit nassaarsiullaqqissutsimik, tunniutiinnajuinnermik nukimmillu pigisaqanngikkaluarpata Issittumi inuuniar-sinnaassanngikkaluarpata.

KNAPK-miit oqaluttuarisaanerput aallaavippullu pingaartutut isigaarput, tassami kalaallit nunatsinni najugaqarput inuullutillu, Issittumi aalajangeeqataalluni innuttaaqataapput. Innut-taasut akulerutsinneqarnissaat pingaaruteqarpoq, ingammik pisuussutinik atuineq eqqarsaa-tigalugu tatiginnittumik ataqqinnittumillu ingerlatsisoqassappat.

Issittumi inuit najugaqartut taakkuupput ukiut ingerlaneranni najugaqartut, inuusut uuma-niartullu. Taamaattumik nunap inuui taakkuupput pisuussutinik atuinermi siulliullutik ape-reqqaarneqartussat susassaqtullu. Aamma aningaasarsiorneq eqqarsaatigalugu.

Henning Dalager

Siunnersuisoqatigiinni siulittaasoq